

DOPLNĚNÍ VYNECHANÉHO TEXTU

Zadání

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (*****) v níže uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo textu?

- 1) Ve fénickém městě Sidonu panoval kdysi král Agenor. Jeho dcera Europa byla široko daleko známa svou krásou nejen mezi lidmi, ale i u bohů. Sám vládce bohů Zeus si ji zamiloval.

Jednou zrána se procházela krásná Europa s družkami po rozkvetlých loukách na mořském břehu. Dívky trhaly květiny a pak usedly do stínu košatých stromů a vily věnce. Když zvedly od vití věnců zrak, vydechly překvapením. Před nimi stál nádherný bělostný býk s malými rohy, průzračnými jako křišťál. Býk si s dívkami pohrával, přitančil na lesklých kopýtkách k Europě, sklonil šiji a poklekl na přední nohy, jako by ji vybízel k projíždce. Europa se smíchem usedla na podivuhodného býka a zavolala na družky, aby si přisedly k ní. Ale býk nečekal, až k němu přistoupí ostatní dívky, zvedl se a dal se s Europou na hřbetě na útěk přímo do mořských vln. Býk plaval na širé moře a břeh s bědujícími dívkami se jí za chvíli ztratil z očí.

Zapadlo slunce, na nebi i ve vlnách se zatřpytily první hvězdy a býk s Europou stále ještě plaval. V temnotě před nimi se ukázal černý stín neznámého pobřeží. Býk doplaval k pevnině. Jemně uložil Europu na měkký trávník a zmizel. Z teplé noční tmy se vynořila bohyně lásky Afrodita. Naklonila se nad vystrašenou dívkou a utěšovala ji.

„Neboj se,“ řekla tiše, „nic zlého se ti nestane. Sám vládce bohů Zeus se proměnil v býka a unesl tě, protože si tě zamiloval. Tvé jméno bude nesmrtelné. Svěťadíl, který tě přijal, bude se navěky nazývat tvým jménem, Europo.“

([Eduard Petiška: Staré řecké báje a pověsti](#), upraveno)

Tvrzení: Na loukách se **.*.**

- nacházeli Europa, družky, dívky a Zeus
- nacházeli Europa, družky a Zeus
- nacházely Europa, družky, dívky a Afrodita
- nacházely Europa, družky a Afrodita

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (***) v níže uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo textu?**

- 2) Hrad Karlštejn byl založen v roce 1348 a zaujímá mezi českými hrady zcela výjimečné postavení. Byl vybudován českým králem a římským císařem Karlem IV. jako místo pro uložení královských pokladů, především sbírek svatých relikvií a říšských korunovačních klenotů. V roce 1355 již Karel IV. pobýval na hradě, dohlížel na jeho dostavbu a na výzdobu interiérů, především hradních kaplí. Stavebně byl hrad dokončen v roce 1365, kdy byla vysvěcena kaple sv. Kříže ve Velké věži.

Na počátku husitských válek byly z bezpečnostních důvodů na Karlštejn převezeny české korunovační klenoty, které zde s krátkými přestávkami zůstaly uloženy téměř 200 let. Stavebně byl hrad po roce 1480 upraven pozdně goticky, v poslední čtvrtině 16. století potom renesančně. Při poslední stavební úpravě z konce 19. století, vedené arch. Josefem Mockerem v duchu purismu, hrad získal dnešní vzhled.

Velmi působivé je zachované stupňovité uspořádání jednotlivých hradních budov. Od nejnižě položených provozních částí předhradí, Studniční věže a purkrabského paláce stavba pokračuje majestátním pětipodlažním Císařským palácem a nad ním stojící Mariánskou věží. Na nejvyšším místě skalního ostrohu stavba hradu vrcholí monumentální, 60 m vysokou Velkou věží a systémem mohutného opevnění.

(www.hrad-karlstejn.cz)

Tvrzení: Hrad Karlštejn má **.***

- 2 věže
- 3 věže
- 4 věže
- 5 věží

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (***) v níže uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo textu?**

- 3) „V posledních dekádách se ukázalo, že střevní mikrobiota hraje významnou roli nejenom pro nervový systém, metabolismus, ale i při vzniku nádorů a jejich léčbě,“ upozorňuje Helena Tlaskalová-Hogenová z České mikrobiomové společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně.

Mikrobiom se podle odborníků u lidí liší s věkem, místem bydliště nebo životním stylem. Zhoršit jeho kvalitu nebo pestrost může například užívání antibiotik nebo průmyslově zpracovaných potravin. Podle vedoucí centra poruch příjmu potravy Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy Hany Papežové mají vliv také stres nebo přehnané diety. Látky vznikající ve střevech pak zprostředkovaně ovlivňují mozek, části odpovědné za chování nebo emoce.

Mikrobiomu ve střevech prospívá podle Jana Gojdy z Interní kliniky 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze pestrá strava bohatá na vlákninu, fyzická aktivita nebo respekt k chronobiologii, tedy správné rozložení spánku a bdění v závislosti na fázi dne.

(www.novinky.cz)

Tvrzení: V článku byli zmíněni ***.**

- odborníci Helena, Jana, Karel, Hana
- odbornice Helena, Jana, Hana
- odborníci Helena, Jana, Hana, Jan
- odborníci Helena, Hana, Jan

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (***) v níže uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo textu?**

- 4) Je největším druhem medvěda (pokud nepočítáme některé poddruhy medvěda hnědé), je ze všech medvědů nejvíce masožravý a žije v nejdrsnějších podmínkách. Jeho domovem jsou sněhové a ledové pláně kolem severního polárního kruhu v Evropě, Asii i Severní Americe. Často přechází přes zamrzlou Beringovu úžinu z jednoho světadílu do druhého.

Nejoblíbenější potravou medvěda ledního jsou tuleni, na které číhá u dýchacích otvorů v ledu. Dovede skvěle plavat, a tak loví i pod vodou. Je to samotář a jen během krátké doby námluv a páření vyhledává samec samici.

Péče o mláďata je už pak záležitostí medvědice, která uprostřed polární zimy vyhrabe na chráněném místě hlubokou noru ve sněhu a ponechá jen malý větrací otvor. Jakmile se narodí bezmocná medvíďata (bývají často dvě nebo tři a jsou velká asi jako morče), zůstává s nimi matka tři měsíce v doupěti. Je tu teplo a mláďata rychle rostou díky tučnému mateřskému mléku. Po celou dobu samice nepřijímá potravu. Na jaře vyjdou mláďata poprvé ven, ale ještě dlouho poté následují matku a učí se lovit.

(www.zoopraha.cz)

Tvrzení: Medvědi lední jsou známí pro ***.**

- stálý život na jednom kontinentu, kde se jednatlivec medvěda narodil.
- společenský život, který rád sdílí s jinými medvědy svého druhu.
- samotářství již od čtvrt roku po narození.
- lov potravy v různých podmínkách.

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo (***) v níže uvedeném tvrzení, aby toto tvrzení odpovídalo textu?**

- 5) Rulík zlomocný patří mezi prudce jedovaté rostliny a jakákoliv manipulace s listy, kořeny nebo bobulemi patří výhradně do rukou odborníků. Otrava se projevuje suchým pocitem v ústech, zrychlením tepu, zčervenáním a oteplením kůže, zvýšením tělesné teploty, rozšířením zorniček a křečemi až bezvědomím.

Kvete nápadnými červenohnědými květy, které vykvétají v paždí listů a tvarem mohou připomínat zvonek. Uprostřed listů dozrává tmavě modrá až černá lesklá bobule. S rulíkem pracovali již od starověku tři kategorie osob – lékaři, nebo léčitelé, traviči a čarodějnice.

Jako jed používala rulík např. Livie, manželka císaře Augusta, která díky jeho účinkům připravila o život řadu nepohodlných osob. Při válce Skotska a Norska králi Svenu Canutovi v 11. století otrávil Skotové potraviny v norském táboře a díky tomu konflikt vyhráli.

Účinků rulíku zlomocného využívaly v období renesance italské dámy, které si z plodů vyráběly líčidla, nebo přímo vstříkovaly rulíkovou šťávu do očí. Jejich zorničky byly pak široce otevřené, jakoby zasněné. Proto se rulíku říká bella donna (v překladu krásná žena).

Rulík neboli němnice či nadragule byl součástí středověkých čarodějných létacích mastí a nápojů lásky. Dobývání kořene rulíku bylo nelehkou záležitostí, při které se musela dodržovat přísná pravidla, podobně jako při dobývání kořene mandragory. Rostlinu totiž hlídá samotný ďábel, kterého je potřeba nejprve přelstít, aby rostlinu vydal. Pokud se to podaří, kořen rulíku pak přináší majiteli štěstí v kartách, nebo si s jeho pomocí mohou děvčata přičarovat lásku a nápadníky.

(www.medicina.cz, upraveno)

Tvrzení: Rulík napomáhal *****

- vyhrát Norům válku, kterou vedli se Skoty.
- pacientům při horečkách.
- ženám působit přitažlivěji.
- čarodějnicím k touženému setkání s ďáblem.